

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR : D. CHEBAPCI

APARE ODATĂ PE
SĂPTĂMÂNĂ

PROPRIETAR : I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an 30 Lei
Pe 6 luni 16 »
Pe 3 luni 8 »

Studentii plătesc pe jumătate
Pentru străinătate se adaugă portul

Abonamentele se plătesc tot-d-a-una înainte

REPRODUCȚIA INTERZISĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BUCURESCI

91,— Ochiul Dâmboviței —91.
Vis-à-vis de Palatul Justiției

Un număr vechi 2 Lei

Cine primește două numere consecutive din acest ziar se consideră ca abonat.

S U M A R

1897

Autoritatea comunală de d-l D. Chebapci.

Jurisprudența Română :

Curtea de Apel din București, secția II : Elena C. Bratzu, Maria C. Chabudeanu, C. Bratzu și Dr. C. Chabudeanu cu Atina V. Doxachi.

Jurisprudența Străină :

Curtea de Apel din Paris, secția II : Consiliul judiciar al d-lui Eugène-Hippolyte Cambronne cu Creditul Lyones.

Informații. — Bibliografii :

ERATĂ

În ultimul număr 47, de la 22 Decembre, 1896, strecurându-se o eroare, în pag. 646, col. I, rândul al 12, care schimbă cu totul înțelesul articolului D-nului Chebapci, rugăm ca să se citească nu se mai îndreaptă în potriua lui, ci în potriua celui de al treilea deținător, în loc de «nu se mai îndreaptă în potriua celui de al treilea deținător».

1897

Ziarul nostru intră, cu acest număr, în al șaselea an al existenței sale, ast-fel că ne putem mândri că sacrificiile ce am făcut nu au rămas zadarnice, de oare-ce în tot acest timp am constatat, cu multă satisfacțiune, că numărul cititorilor noștri a crescut.

Incurajați de susținerea constantă a cititorilor noștri ne vom înmulți silințele, pe viitor, ca ziarul nostru să răspundă și mai mult cerințelor cititorilor noștri; nu vom crușa nimic spre a pune ziarul nostru pe un picior de egalitate cu cele mai bune reviste de drept din străinătate.

Vom căuta ca să fim în curent nu numai cu jurisprudența instanțelor noastre judecătorești, ci și cu jurisprudența tribunalelor și curților străine,

întru atât însă cât această jurisprudență ar putea interesa pe cei-ce se ocupă la noi cu cestiunile juridice.

D-l P. Borș, eminentul nostru director și unul din cei mai distinși membri ai baroului bucureștean fiind silit, de numeroasele sale ocupațiuni, a numai putea dirige ziarul nostru ast-fel cum ar fi voit d-sa a-l dirige, s'a retras de la direcțiunea ziarului. Esprimând d-lui Borș părerea noastră de rău pentru retragerea d-sale, îi aducem mulțumirile noastre pentru inteligența cu care a dirijat ziarul, și sperăm că de și retras de la direcțiunea ziarului, prețioasa d-sale colaborare nu va înceta; coloanele ziarului nostru îi rămân deschise, și vom publica, ori când, cu o vie plăcere, savantele d-sale disertațiuni asupra orî cărei cestiuni de drept.

D-l Dimitrie Chebapci, unul din cei mai eminenți avocați ce avem, comentatorul savant al Procedurei civile, atât de cunoscut cititorilor noștri prin articolele publicate în coloanele acestui ziar și în cari a tratat, cu o competență incontestabilă, diferite cestiuni de drept, a consimțit, de și foarte ocupat, să ia direcțiunea ziarului nostru, lucru ce, suntem siguri, va face o deosebită plăcere numeroșilor noștri cititori.

Pe lângă aceasta, d-l Al. Alexandrescu, licențiat în drept al facultății juridice din București, unul din tinerii membrii ai baroului de mare viitor, a intrat în direcțiunea ziarului.

Grație dar silințelor noului nostru director ajutat de vechea și noua direcțiune cum și de prețioșii săi colaboratori, sperăm să facem ca ziarul nostru să se impună atențiunei lumii noastre juridice.

Mulțumind cititorilor noștri pentru concursul ce ne-au dat și continuă a ne da, le urăm ca anul 1897 să le realizeze toate dorințele.

Redacțiunea.

AUTORITATEA COMUNALA

În afară de magistrați și militari, cei-l'alți funcționari, comunali, județiani, administrativi, nu lucrează, nici nu ocârmuesc după orândueile așternute de legile țerei, și nici nu au în vedere binele obștesc.

Să luăm bună oară autoritatea comunală din Capitală și să observăm numai din cine se compune, și ce isprăvi face.

Departe de a pune la bănuială onestitatea, contestez nu capacitatea, dar aptitudinea, adică acea însușire firească or dobândită a unui om de a avea pricepere în mai multe ramure de afaceri, cum și chipul nemerit ce îl întrebuițează pentru săvârșirea unei lucrări folositoare, cu lesnire, fără de zăbavă și fără de mari cheltueli.

Orî cât de bine întocmite ar fi legile comunale, tot oameni trebuie spre a le aplica. De la densii dar atârână îndeplinirea dorinței și vroinței legii; când aceștia însă nu au putință, sau din lipsă de cunoștință mai variate, mai întinse, or că avându-le, le lipsește vremea, din pricina multelor și deosebitelor ocupațiuni, Capitala, în loc de a avea o gospodină vrednică, la treabă spornică, bine voitorea orașului, asemănată unei bune mume de familie, are una vitregă, căreia nu îi mai tace gura.

Cea dintâi însărcinare ce o au edilii este privigherea asupra vinzării substanțelor de consumațiune cu privire la calitate, cantitate, preț și măsură.

Dacă gustăm din pâinea ce o cumpără săracul, ea e acră și amară; iar, de sorbi din o băutură care se vinde și celui sărac și celui bogat, pe loc simți că este falsificată. Și cu toate acestea avem legi ce pedepsesc pe acei ce falsifică băuturile și substanțele de hrană, funcționează încă serviciul sanitar, întreținerea căruia se face cu banii de contribuție a orașenilor!

Poliția comunală e cunoscută de cetățeni la finea anului când cetesc în «Gazeta Comunală» darea de seamă asupra bugetului; tot de aici ei află existența serviciului sanitar.

Serviciul tehnic care se ocupă cu alimentarea apei, cu deschiderea, lărgirea și alinierea de străzi, de și se compune din oameni competenți, însă

merge a nevoe, schiopătând, cu toate că cheltuelile ce s'au făcut și se fac, miros de departe a răsipă.

Serviciul alinierii și înfrumusețării orașului este paralizat de către membrii consiliului comunal, căci la votarea alinierilor de străzi, ca și la lărgirea și înfrumusețarea lor, ei nu se cărmuesc de foloasele aduse prin măsura de aliniere, nici nu ea în băgare de seamă raporturile făcute de oamenii competenți, ci de foloasele ce ar putea trage din aceasta prietini și cardașii lor. Da, despre aceasta câte un cas, unul întâmplat acum nouă ani, iar altul acum câte-va luni:

Pentru strada Plantelor există un vot al consiliului comunal de pe vremuri, întărit cu decret, prin care se fixa punctele de aliniere. Ce au determinat pe consiliul comunal într-o preschimba alinierea, nu cunosc, destul este să spun că, de se esecuta cel dintâi plan de aliniere, ulița ar fi fost mai dreaptă, cu o înfașurare mai plăcută la vedere, iar nu cum se află acum represintând ici o figură convexă, mai în colo concavă.

Alienarea însă s'a executat numai asupra unuia din proprietari, luându-se pe o fațadă de patru zeci metri, la un capăt trei metre șapte-zeci și cinci centimetre, iar la cel-l'alt un metru opt-zeci. Proprietarul expropriat, nevoind a primi prețul de despăgubire cât oferea comuna, afacerea a venit înaintea juriului de expropriare, care a hotărît ca preț al indemnării câte 50 lei pe metru pătrat. Fiind-că expropriarea nu se făcuse pentru lărgirea străzii, de cea-l'altă parte a străzii, comuna a fost nevoită a vinde tot atât teren pe cât cumpăraseră, cu această deosebire însă că ea a luat 4 lei de metru pătrat, în loc de 50 cum plătise.

De atunci sunt nouă ani trecuți și tot numai urgisitul proprietar a rămas singur expropriat; alătura de el se află bordeie înțesate de mucoșai, iar trei case mai în sus, se află o casuță în stare de ruină ce amenință căderea și care, fiind așezată drept în mijlocul drumului, împedecă circulațiunea, cum și facerea canalului pentru asvirlirea necurătenilor.

Strada Plantelor este tăcută de strada Sfântului Ștefan; pe ea se află o zidire mare, în care era instalat un atelier de tâmplărie, și casa putea costa 60000-70000 lei noi; acea clădire s'a dărâmat de comuna, care a expropriat clădirea numai cu terenul cuprins de ea, însă alinierea nu

s'a făcut, dară banii expropriatului s'a plătit.

Sunt oare părinții orașului suverani ai actelor de aliniere așa în cât, vrând a șicana pe unii, a favorisa pe alții, să exproprieze sub cuvânt de aliniere, iară în urmă să nu alinieze restul stradei rămasă ne aliniată? Reproducem fără nici un comentariu hotărîrea consiliului de stat din 24 Aprilie 1891 din Franța:

„Considerând că în urma neexecutării de prelungire a străzii Bălagny casa de care e vorba, în loc de a avea, conform cu alinierea dată o fațadă pe zisa uliță nu accede din aceea parte de cât la o curte strîmtă și întunecoasă și că, pe ulița Cardinet, ea se găsește în retragere de cinci metri în raport cu casa vecină; considerând că reserctă din instrucțiune că această situațiune face ca imobilele d-lui Harling să sufere mai cu seamă la prăvăliile din catul de jos și la locuințele din catul întâiu o mai puțină valută importantă, că s'a făcut o dreaptă apreciere fixându-se la o mie lei indemnitatea anuală datorită de orașul Paris din această pricină. ¹⁾

Sirey într'o notiță ce o consacră hotărîrei consiliului de stat din 4 Iulie 1884 analizând întreagă jurisprudență asupra acestui punct cum și nivelimentului a căii publice, spune că proprietarii pot reclama o indemnitate din cauza modificărilor aduse mai târziu la nivelul căii publice cu toate că nivelarea care le fusese dată nu ar fi fost conformă cu nici un plan regulat aprobat și mai departe adăogă: s'ar părea puțin echitabil în adevăr de a refusa unui proprietar ori-ce acțiune în indemnitatea din pricina măsurilor luate de comună posterior zilei, în care el a ridicat construcțiunile sêle, atunci când nu a făcut de cât să optempereze la o aliniere și la un niveliment, care i fusese dat în termen imperativ. ¹⁾

Dăm un alt caz: se aliniează o stradă, se ea 1^m 20 cent. fără indemnizare, ear în urmă se revine și scoate mai în față pe proprietarul expropriat. Comuna nu restituie terenul ce l'a luat fără indemnizare, ci îl vinde fostului proprietar.

Ar fi de dorit ca membrii comunali ce se succed sub diferitele guverne să între mai curînd în îndeplinirea datoriilor sale și să se lepede de acele apucături pornite, când din spiritul de șicană, când din cel de favoritism, până ce acei șicanați nu vor purcede cu acțiune de daune interese în potriiva comunei.

Toată pricina vine de acolo că, în alegerile noastre, s'a introdus deprinderile: pe de o parte ingerințele tuturor guvernelor ce s'a succedat, auz desgustat pe alegătorul cu demnitate și onestitate să se ducă la vot; iar, pe de altă parte, stăruințele unora, amenințările, intimidările, cum și zisele ne

orîndueli sêvârșite cu privilegiul alegerilor, de multe ori încăerări, bătăi, auz înspăimîntat pe pomenitul cetățean ¹⁾ ducându-se la vot politicianii și turbulenții.

D. Chebapci.

JURISPRUDENȚA ROMANA

CURTEA DE APEL DIN BUCURESCI, SECȚIA II

Audiența de la 27 Noembrie 1896

Președenția D-lui ATHANASIE KIVU, Președinte

Deciziunea civilă No. 284 ⁽²⁾

Elena C. Bratzu, Maria C. Chabudeanu, C. Bratzu și Dr. C. Chabudeanu cu Athina V. Doxachi

Naturalisațiune. — Dacă sub vechile legiuri, anterioare regulamentului organic, străinul de rit creștin ce se căsătoria cu o româncă devenea român.

Naturalisațiune. — Dacă sub vechile legiuri, străinul, de rit creștin născuți în România deveneau români și când

Naturalisațiune. — Sudit. — Străin născut afară din țară și înscris în țară în condicele de suditi. — Dacă era străin sau român. — Dacă copii sêi, de și născuți în țară, însă în urma regulamentului organic, erau români sau străini.

Naturalisațiune. — Dacă sub legiurile vechi străinat căsătorit cu un român devenea româncă.

Proba testimonială. — Când este admisibilă. — Dacă chiar atunci când este admisibilă în principiu poate fi refuzată de judecători și când.

1) În timpurile vechi, anterioare regulamentului organic, nu se găsește în legiurile române nici o urmă de formalitate asupra modului dobândirii împămîntenirei, dar se găsește că străinul se putea căsători cu o pămînteană, și prin aceasta căpăta în stăpînire moșiele ce i se aduceau de zestre.

Regulamentul organic, prin art. 379, prevîsînd că însurarea cu pămînteană, nu poate de acum înainte să-i dea străinului drept de naturalisațiune, recunoaște în mod expres că până la regulamentul organic, obiceiul pămîntului, fundamentul tradițional al dreptului nostru era că însurătoarea unui străin de rit creștin cu o pămînteană, atrăgea după sine naturalisația lui.

2) De și în vechea noastră legislațiune, anterioară regulamentului organic, nu se stabilește în mod pozitiv că faptul nașterii pe teritoriul român ar conferi calitatea de cetățean, cu toate acestea obiceiul pămîntului admisesese în mod tacit că străinul de rit creștin, născuți în România, adoptînd obiceiurile țerei și absorbindu-se în națiunea română, să fie asimilați Românilor.

3) Presumpțiunea destul de forte trasă din faptul înscrierii unei persoane în condica suditiilor, necombătută cu nici o probă sau document contrariu, unită cu faptul că aceea persoană nu era născută pe teritoriul țerei românești, dovedește că aceea persoană a fost de origine, de naționalitate și de protecțiune străină, și prin urmare copii sêi, de și născuți în România, însă în urma regulamentului organic, sunt străini.

4) Obiceiul pămîntului și vechile noastre legiuri, anterioare codului civil, recunoște că femeia străină ce se mărită cu un român, devenea româncă.

5) În principiu ori-ce fapte materiale se pot dovedi cu martori și prin urmare și prin presumpțiuni, însă

¹⁾ Să nu se confunde cu cel de la „Nazat“

²⁾ A se consulta asupra soluțiunei dată prin această deciziune cartea „Contribuțiunii la înțelegerea art. 7 § 5 din Constituțiune“, elaborată în cursul lunii acestia de D-l Nicolae Basilescu, avocat, care a pledat în acest proces.

¹⁾ Vezi consiliu de stat 4 Iulie 1884.

²⁾ Sirey 1886, 3, 23.

admisibilitatea probei testimoniale poate fi refuzată ori de câte ori se produce acte care, unite cu presupțiunile care rees din faptele și instrucțiunea afacerii, sunt suficiente spre a determina și fixa convicțiunea judecătorească asupra faptelor ce formează litigiul asupra căruiu sunt chemați a se pronunța.

S'au ascultat. d-nii avocați C. G. Dissescu, C. C. Arion, Al. G. Djuvara și N. Durma, din partea apelantelor Elena Bratzu și Maria C. Chabudeanu, precum și d-nii avocați G. Danielopolu și N. Basilescu, din partea apelantei Athina V. Doxachi.

Curtea deliberând,

Având în vedere apelul făcut de Elena C. Brațu și Maria C. Chabudeanu, cu consimțământul soților lor, precum și cel făcut de Athina B. Doxaki, în contra sentinței No 528 din 25 Octombrie 1895 a tribunalului de Ilfov, secția II-a prin care se respinge acțiunea ce primele două au făcut contra celei din urmă, pentru anularea testamentului defunctului Belisarie Doxaki.

Ascultând pe părți în concluziunile lor orale și scrise;

Având în vedere că din actele prezentate de părți și concluziunile lor se constată că apelantele Elena C. Brațu și Maria C. Chabudeanu în calitate de nepoate de vară ale defunctului Belisarie D. Doxaki, au chemat în judecată pe apelanta Athina Belisarie D. Doxaki soția acestuia, spre a se anula testamentul autentificat de tribunalul Ilfov, secția de notariat la No. 7577 din 14 Decembrie 1889, precum și cel olograf, de care face mențiune acesta și prin care defunctul institue ca legatară universală pe soția sa Athina, că tribunalul prin sus arătata sentință, respingând acțiunea ca nefondată, reclamăntele face apelul de față; că defendoarea rămânând și ea nemulțumită face apel, pe motiv că nu îi s'a acordat suficiente cheltuieli de judecată și că nu s'a pronunțat și asupra cestiunei subsidiare privitoare la dispozițiunile art. 7 din Constituțiune;

Având în vedere motivele din sentința apelată pe care Curtea și le însușeste în totul;

Având în vedere pe lângă acestea, că în timpurile cele mai vechi despre care istoria ne a lăsat urme, țările care formează astăzi România, au fost adăpostul mai multor popoare, divizate în mai multe ramuri, pe care Traian le reduse în provincii Romane rămânând sub această dominațiune până la anul 270 după Hristos; că prin urmare Dacia cu toate populațiunile ei de la Dunăre, aflându-se sub această dominațiune în timpul imperatorului Antoniu Caracala, care a conferit în un mod nedinstinct dreptul de cetățenie la toți supușii imperiului, ele au îmbrățișat naționalitatea Romană;

Considerând că în adevăr în cursul timpurilor care au urmat mersul dezvoltării noastre naționale, întrerupt prin năvălirile diferitelor orde barbare și reluat cu descălcarea lui Radu Negru în Muntenia și Dragoș în Moldova, s'a întrerupt din nou cu venirea Turcilor în Europa, și că din cauza acestora populațiunile ținuturilor cucerite de ei venită către țările de dincoace de Dunăre și încetul cu încetul se infiltrară în națiunea Romană cu care aveau legături de origină și chiar de religie;

Considerând că în aceste vechi timpuri nu găsim nici

o urmă de formalitate asupra modului dobândirii împământenirei, ci numai că streinul se putea căsători cu o pământeancă, căpătând prin asemenea legătură în stăpânire moșiele ce i se aduceau ca zestre;

Considerând că Regulamentul organic prin art. 379 prevăzând că însurarea cu pământeanca, nu poate de acum înainte să ȳ dea drept străinului de naturalizațiune, recunoaște în mod expresiv că până la această dată obiceiul pământului, fundamentul tradițional al dreptului nostru, era că căsătoria unui strein de rit creștin cu o pământeancă atrăgea după sine nataralizațiunea lui;

Considerând în fine că dacă în vechia noastră legislațiune anterioară Regulamentului organic, nu se stabilește în mod pozitiv că faptul nașterii pe teritoriul Român ar conferi calitatea de cetățean, cu toate acestea obiceiul pământului admisesese în mod tacit ca streinii de rit creștin, născuți în România, adoptând obiceiurile țerei și absorbindu-se în națiunea Romană, să fie asimilați Românilor;

Că așa fiind în vederea acestor considerațiuni unite cu cele din sentința tribunalului rezultă în mod cert că atât Dimitrie Doxaki tatăl, cât și Belisarie D. Doxaki fiul, au fost cetățeni Români;

Având în vedere că din mărturisirea Athinei B. Doxaki se constată că tatăl său se numea Raicovici, iar din actul de botez cu data de 1837 prezentat de dânsa se vede că a fost botezată cu numele de Athena sin Stefan și că aceasta era din mahalaua Popescului;

Considerând că certificatul No. 301 din 13 Aprilie 1895 liberat de Direcțiunea generală a Arhivelor Statului se constată că Stefan Raicovici este trecut în condicile de catagrafie ale sudiților, făcute conform Regulamentului organic, în periodul II-a anul 1838 No. 381 sub denumirea de supus austriac, de naționalitate grec, de profesiune băcan în mahalaua Popescului și în condica sudiților pe periodul III-a anul 1844 sub acea de băcan, născut în Brașov, acum locuitor în București mahalaua Sfântului Nicolae, neguțator cu prăvălie, supus austriac, venit în țară de 30 ani; or, din acestea rezultă că acest Stefan Raicovici din mahalaua Popescului este totmai cel provăzut în actul de botez prezentat de Athina și prin urmare el este tatăl acesteia;

Că așa fiind presupțiunea destul de forte trasă din faptul înscrierii lui în condica sudiților, necombătută cu nici o probă sau document contrariu, unită cu faptul că dânsul nu era născut pe teritoriul țerei Românești, dovedește că Stefan Raicovici, tatăl Athinei B. Doxaki a fost de origină, de naționalitate și de protecțiune streină și prin urmare și aceasta, născută în urma Regulamentului organic, a fost streină;

Considerând că în legislațiunile noastre vechi, anterioare codului civil, nu găsim nici o dispozițiune care se reglementeze condițiunea femeii străine care s'ar căsători cu un cetățean român; că dacă pentru aceasta ar trebui a ne raporta la Dreptul Roman, apoi aci găsim *justae nuptiae* în care cetățeanul roman, având de drept conubiul cu o latină veche, făcea pe soția sa cetățeană romană, și căsătoria *juris gentium* în care Romanul căsătorindu-se cu o peregrină nu comunica acesteia cetățenia; stare de lucruri care a durat până

ce Antoniu Caracal prin o Constituțiune făcând pe toți locuitorii din Imperiul Roman cetățeni români, a făcut să dispară și deosebirea dintre peregrine și latine și prin urmare și aceea dintre *justae nuptiae* și căsătoriile *juris gentium*; că chiar dacă va mai fi rămas câte-va rari aplicațiuni de căsătorie de drept al ginților, de la Justinian în colo, totuși nu poate fi admisibil că această excepțiune să fi trecut la popoarele cu care au împrumutat Dreptul Roman, ci regula generală adică *justae nuptiae* sau căsătoria civilă;

Considerând că dacă vechiul nostru obicei al pământului făcea Român pe streinul de rit creștin care se căsătorea cu o româncă, a fortiori o streină căsătorită cu un român trebuie să recunoaștem că devenea româncă;

Considerând că de și crisovul lui Stefan Mihail Racoviță din 1764 interzicea căsătoriile dintre femeile românce cu străini pedepsindu-i pe părinții lor cu surghiumul și confiscățiunea, cu toate acestea la căsătoriile Românilor cu străine se schimbă tonul și sancțiunea, dând voce acestora a se căsători cu pământeni, dar le recomanda de a nu încuiba pe alii lor în țară;

Considerând în fine că dreptul pozitiv nu poate fi de cât ecoul dreptului natural, al dreptului pe care rațiunea pură ni l'arată, și așa fiind în tăcerea lui, principiile acestuia trebuie să le aplicăm; or, căsătoria prin natura ei făcând din două ființe una singură, dând preeminență soțului asupra soției, urmează că ei nu pot avea de cât o patrie comună, și această patrie nu poate fi aceea a femeii, ci a bărbatului căruia natura ca și legea îi conferă hegemonia domestică obligând pe femeie a îl urma și a i se supune; că așa fiind femeia trebuie să ia naționalitatea bărbatului, și în tot cazul când dubiul există, atunci prin căsătorie femeia trece în cetățenia și naționalitatea bărbatului;

Pentru aceste motive dară, și cele din sentința tribunalului, Athina B. Doxaki, de și străină prin naștere însă prin căsătoria ei cu Belisarie Doxaki de naționalitate română, a devenit și dânsa română și nici un text de lege nefăcând-o a pierde această naționalitate prin disoluțiunea căsătoriei, urmează că dânsa a putut moșteni prin testament imobile rurale în România.

În ceea-ce privește proba testimonială:

Având în vedere că apelantele Elena C. Bratzu și Maria C. Chabudeanu au cerut, în mod subsidiar, a se audia din nou, martorii propuși la prima instanță, precum și alții deosebiți între cari și medici cari au căutat pe testator, spre a dovedi captațiunea și sugestiunea dolosivă, surditatea și insanitatea mintală a acestuia; asemenea au cerut proba testimonială pentru dovedirea calității de străin, atât a d-nei Athina Belisarie Doxaki cât și a soțului ei Belisarie Doxaki;

Considerând în principiu că orî-ce fapte materiale se pot dovedi cu martori și prin urmare și prin presumpțiuni; că această probă testimonială de și admisibilă și faptele articulate destul de pertinente, însă admisibilitatea ei poate fi refuzată orî de câte orî se produce acte cari unite cu presumpțiunile care rees din faptele și instrucțiunea afacerii, sunt suficiente spre a determina și fixa convincțiunea judecătorilor asupra faptelor din litigiu; or, în specie din arătările martorilor pro-

duși de parte și ascultați înaintea tribunalului, din modul confecționării testamentelor, din faptul presențării defunctului de mai multe orî înaintea justiției, din necererea de a fi pus sub interdicție, precum și din examinarea actelor și documentelor produse de părți, rezultă că orî-care ar fi arătările martorilor ce s'ar aduce, ar fi insuficiente pentru a stabili că defunctul testator Belisarie Doxaki, a fost victima captațiunii și a sugestiunii dolosive exercitate asupra-i de către soția sa Athina B. Doxaki, că era surd și că n'avea mintea întreagă, precum și că atât Belisarie Doxaki cât și tatăl său au fost străini, căci aceste probe ar fi contrazise și anihilate prin inducțiunile precise și concordante care rezultă din deposițiunile martorilor deja audiați, din faptele petrecute și actele prezentate, și că așa fiind proba testimonială invocată de apelante căută a fi respinsă ca inutilă;

Că prin urmare din toate aceste considerațiuni apelul d-lor Elena C. Bratzu și Maria C. Chabudeanu urmează a fi respins ca nefondat.

Asupra apelului d-nei Athina Belisarie Doxaki:

Având în vedere că din momentul ce s'a stabilit că testatoarele, defunctul Belisarie Doxaki, cât și tatăl lui au fost cetățeni români și că apelanta soția și legatară universală a defunctului Belisarie Doxaki, de și de naționalitate străină, însă prin căsătorie cu acesta a devenit cetățeană română, și prin urmare capabilă de a dobândi prin orî-ce mod imobile rurale în România; că așa dară ne fiind în chestiune dobândirea de inobile rurale de către o străină urmează că art. 7, § 5 din Constituțiune nu poate avea aplicațiune;

Având în vedere că în ceea-ce privește cheltuelile de judecată acordate de tribunal acestia, Curtea le găsește suficiente.

Că așa fiind și apelul d-nei Athina Belisarie Doxaki urmează a se respinge ca nefondat.

Pentru aceste considerante, redactate de d-l consilier M. Iulian, respinge etc.

(ss) Ath. C. Kivu, T. T. Djavara, I. I. Cerkoz, M. Iulian, N. Budișteanu.

JURISPRUDENȚA STREINĂ

CURTEA DE APEL DIN PARIS, SECȚIUNEA II

Audiența de la 10 Noembrie 1896

Președenția D-lui BLOCH

Consilierul Judiciar al d-lui Eugène Hippolyte ou Crelitul
Lyonnes.

Depositar. — Valori aparținând unei persoane pentru care familia a cerut a i se da un consiliu judiciar. — Interzicere făcută depositarului, înainte de a se numi consiliul judiciar, de a se desesiza de aceste valori. — Plată făcută de depositar. — Responsabilitate angajată — Cec.

Depositarul unor valori (în spotă o casă de bancă) căruia i s'a notificat o somațiune de a se desesiza, sub un pretext oare-care, de fondurile aparținând depunătorului, pe motiv că familia a cerut la justiție să se dea depunătorului un consiliu judiciar, nu poate să se facă singur judecător al acestei somațiuni.

Acest depositar, în cas când ar restitui acele fonduri neluând în seamă somațiunea, devine respon-

sabil, ca și când s'ar fi asociat la fraudă comisă de depunătorul ce caută mai dinainte să paralizeze efectele consiliului judiciar de care este amenințat.

Depositarul nu poate pretinde că suma de care s'a desesizat, reprezenta un cec tras de depunător la o epocă, când încă era stăpân pe drepturile sale, și că nici o opunere nu se poate forma la plata unui cec când trasul are provisiune.

Iată în ce împrejurări s'a dat aceste soluțiuni:

La 28 Februarie 1894, d-na Demailly, văduvă Froment, făcea o cerere, la camera de consiliu a tribunalului Senei, ca să fie autorizată să cheme un consiliu de familie spre a'și da avisul său asupra oportunității de a se da nepotului său Eugène-Hippolyte Cambronne, un consiliu judiciar.

La 9 Martie, tribunalul ordona întrunirea consiliului de familie.

La 31 Martie 1894, d-na Froment făcea cunoscut, prin portărei, Societății Creditului Lyones, că ceruse să se dea d-lui Cambronne un consiliu judiciar în scop de a'l sustrage unor influențe streine și a-i pune averea sa la adăpostul oricărei risipiri; tot prin acea notificare, oprea pe Creditul Lyones de a libera, sub orî-ce pretext, orî-ce sume sau valori depuse la acel credit și aparținând nepotului său Cambronne.

Peste șase zile, la 6 Aprilie, d-ra Lasson se prezenta la agenția B a Creditului Lyones, 34, strada Vivienne, având un cec tras de d-l Eugène-Hippolyte Cambronne pe numele său asupra Creditului Lyones.

Creditul Lyones, depositar al unor valori destul de importante aparținând d-lui Cambronne, plăti cecul de 20,000 lei, cu toată opunerea ce-i fusese notificată.

La 4 Mai 1894, tribunalul civil al Senei, numea ca consiliu judiciar al d-lui Cambronne pe d-l Lasnier.

D-l Lasnier aflând de plata ce Creditul Lyones făcuse la 6 Aprilie d-rei Lasson, chemă în judecată pe credit spre a fi obligat să-i plătească cei 20,000 lei. Consiliul judiciar a susținut că Creditul Lyones nu se putea face el singur judecător al va'oarei opuneri ce-i fusese notificată de a se desesiza de verî o valoare aparținând d-lui Cambronne; că plătind cecul de 20,000 lei, d-rei Lasson, creditul Lyones să asociase la fraudă comisă de d-l Cambronne înlesnind acestuia risipirea unei părți din averea sa, atunci când familia sa se ocupa să ia

măsuri în scop de a pune un friu cheltuelilor sale nemărginite.

Creditul Lyones, a pretins că în momentul când a semnat cecul, d-l Cambronne era major și stăpân al tuturilor drepturilor sale; că somațiunea ce-i fusese notificată nu ar putea echivala cu o opunere la plată; că cecul fiind asimilat cu efectele de comerț nu putea fi lovit de opunere la plată de cât în cas de pierdere sau de faliment al posesorului; că în fine posesorul unui cec fiind considerat ca proprietar al provisiunii (sumeî disponibile la bancă), suma al cărei equivalent este cecul, numai aparține trăgătorului; că, prin urmare, trasul nu poate să refuze a 'l plăti fără a 'și compromite în mod grav situațiunea sa.

La 24 Ianuarie 1895, tribunalul civil al Senei a pronunțat următoarea hotărîre:

Tribunalul dîlerând.

Având în vedere că la 28 Februarie 1894, doamna Demailly, văduvă Froment, a prezentat, în camera de consiliu a tribunalului Senei, o cerere ca să fie autorizată să întrunească consiliul de familie al nepotului său Marie-Eugène-Hippolyte Cambronne, spre a'și da avisul asupra oportunității de a i da un consiliu judiciar, din cauza cheltuelilor esagerate și risipei averei sale;

Având în vedere că o hotărîre, dată în camera de consiliu, la 9 Martie 1894, a ordonat întrunirea consiliului de familie și interogatoriul lui Cambronne;

Având în vedere că printr'o hotărîre a secțiunei întîia a acestui tribunal cu data de 4 Mai 1894, s'a dat lui Cambronne un consiliu judiciar în persoana lui Lasnier, greșier;

Având în vedere că în cursul procedurii, la 31 Martie 1894, văduva Froment a făcut cunoscut prin portărelul Cobus, directorilor și administratorilor Creditului Lyones că a introdus în contra nepotului său Cambronne o cerere de a i se numi un consiliu judiciar, în scop de a'l sustrage de la oare cari influențe streine și de a pune averea sa la adăpost de orî ce risipă involuntară; că dînsa era în drept, până se va pronunța instanța sesizată, să ia toate măsurile conservatoare pentru a salvarda interesele lui Cambronne, și că în consecință interzice Creditului Lyones de a se desesiza, sub nici un pretext, înainte ca justiția să fi ordonat alt-fel de orî ce sume, bani sau valori ce ar datora sau ar avea în păstrare de la numitul Cambronne;

Declarând afară de aceasta că înțelege a face pe Creditul Lyones răspunzător de toate plățile sau liberațiunile făcute în urma opuneri sale;

Având în vedere că la 6 Aprilie 1894, doamna Marta Lasson s'a prezentat la agenția B a Creditului Lyones, având un cec de 20,000 lei cu data de 15 Martie 1894, semnat de Cambronne, obținînd plata lui

Având în vedere că zisul cek poartă stampilate următoarele mențiuni: 1° H. Cambronne, 4607; 2° plătitibil la agenția B, 31 Strada Vivienne;

Având în vedere că aceste mențiuni dovedind că Cambronne avea comptul său curent (deschis) la acea agenție, îi era lesne Creditului Lyones să previe pe numită agenție, de opunerea ce-i fusese notificată;

Având în vedere că, fie voluntar, fie din uitare, creditul a neglijat această formalitate;

Având în vedere că prin ministeriul portărelului Thiellement, la 3 Iulie 1894, Lasnier, în calitate de consiliu judiciar, a chemat în judecată pe directorii și administratorii Creditului Lyones spre a fi obligați, la plata sumei de 20,000 lei cu dobânda lor de la 6 Aprilie, și pe Cambronne pentru a se declara hotărîrea comună;

Având în vedere că Cambronne a declarat că se referă la tribunal asupra cererei lui Lasnier;

Având în vedere că Creditul Lyones susține că cekul de care e vorba a fost tras și plătit înainte de hotărîrea care a dat lui Cambronne un consiliu judiciar; că dar acesta din urmă și conservase capacitatea sa civilă că din natură chiar a cekului, Creditul nu putea să refuze plata, că notificarea văduvei Froment este fără valoare juridică și acțiunea lui Lasnier neadmisibilă, de oare ce dînsul nu este însărcinat de lege de cât să asiste pe risipitor iar nu să-l reprezinte;

Având în vedere că scopul protecțiunii numirei unui consiliu judiciar nu s'ar atinge dacă inacțiunea sau refuzul prodigului ar paraliza acțiunea judiciară a consiliului său, că dacă zisul consiliu nu poate lucra în absența sa și contra voinței sale, este de ajuns pentru ca acțiunea sa să fie admisibilă, să fi chemat în cauză pe prodig;

Având în vedere că dacă, în principiu, din termenii art. 502 și 503 din codul civil combinate, actele prodigului anterioare numirei consiliului judiciar nu pot fi isbite de nulitate, s'a admis printr'o jurisprudență constantă că această regulă poate să sufere o excepțiune în cazul când contractanții au avut de scop de a fraudă legea și de a pune mai dinainte piedică și obstacol efectelor și consecințelor numirei unui consiliu judiciar;

Având în vedere că în fapt Creditul Lyones fusese pus în curent, prin opunerea ce i se făcuse la 31 Martie despre situațiunea lui Cambronne și despre măsura urmărită în contra sa, și că cu știință sau printr'o neglijență de care nu s'ar putea prevala, Creditul s'a asociat la fraudă lui Cambronne și i-a înlesnit executarea ei;

Având în vedere că dînsul (creditul) nu putea să se facă judecător al valorii juridice a opunerii văduvei Froment și că era de dator să strică de a se conforma (opunerii); că protecțiunea acordată de lege în circumstanțe particulare și în condițiunile mai sus expuse, ar deveni ilusorie, dacă s'ar admite că prodigul poate dispune de averea sa prin mijlocul cekurilor, sub pretext că plata (cekurilor) nu poate fi refuzată

de un stabiliment de credit, și că acest sistem n'a conduce la alt ceva de cât la aceea de a sustrage averea prodigului de la consiliul său judiciar, chiar după judecata ce l'a numit;

Având în vedere, că provisiunea unui cek rămâne în mâinile trăgătorului care are dreptul de a dispune de ea; că dar nu este adevărat că provisiunea trebuie totdeauna să-i fie făcută, și că ast-fel (cekul) poate fi anulabil și este susceptibil de opozițiune în același titlu ca și cupoanele și alte valori la purtător și prin urmare, nu trebuie plătit când este făcută o opunere (de plată);

Având în vedere, că Creditul Lyones pretinde că opunerea (de plată) făcută de văduva Froment nu avea altă valoare de cât de a-l înștiința, dar nu are nici o valoare juridică;

Având în vedere că chiar de nu s'ar da acestui act de cât sensul ce i dă Creditul Lyones, era de ajuns însă a i face cunoscut (creditului) situațiunea și aceasta nu l putea dispensa de a nu ține seamă fără a i pune în joc responsabilitatea sa;

Pentru aceste motive

Ia act de declarațiunea lui Cambronne că se rapoartă la tribunal;

Condamna pe directorul și administratorii Creditului Lyones să plătească lui Lasnier, consiliu judiciar al lui Cambronne, suma de 20,000 lei cu dobînda de la 6 Aprilie 1894.

Declară hotărîrea de față comună cu Cambronne, și condamnă pe Credit la toate cheltuelile.

Creditul Lyones a făcut apel în contra acestei hotărîri, invocând aceleași motive ca și în prima instanță.

D-l Lasnier, consiliul judiciar al lui Cambronne, a conchis la confirmarea hotărîrii.

Curtea dupe ce a ascultat pe d-l avocat *Delison*, pentru apelant, și pe d-l avocat *Delzunce*, pentru intimat, a pronuțat, în unire cu conclusiunile d-lui avocat general *Jacomy*, următoarea decisiune:

Curtea adoptând motivele primilor judecători;

Considerând, afară de acestea, că este constant și că rezultă din toate faptele și documentele cauzei că cekul de 20000 lei, cu data de 15 Martie 1894, plătitibil la agenția B a Creditului Lyones, 31 strada Vivienne, dat de Cambronne domnișoarei *Lasson*, și a cărui valoare a fost plătită acestei din urmă de către Creditul Lyones la 6 Aprilie următor n'a avut de scop din partea contractanților de cât de a fraudă legea și de a aduce mai din nainte piedică și obstacole efectelor și consecințelor cererei de numire de consiliu judiciar introdusă dedoamna *Demailly* văduvă *Froment*, în contra lui *Cambronne*, nepotul său;

Că informat de introducerea acestei cereri prin actul portărelului *Cobus* cu data de 31 Martie 1894, cu opu-

nere de a se desesiza înainte ca justiția să fi ordonat alt-fel, de ori-ce sume, bani sau valori ce ar putea da-tori sau avea, și pentru ori-ce motive de la numitul Cambronne, Creditul Lyones, — plătind la 6 Aprilie 1894 domnișoarei Lasson, o sumă de 20000 lei, asupra pre-sentării unui cek de egală valoare creată de Cambronne, și aceasta în diprețul opunerii ce 'i fusese notificată la 31 Martie și despre a cărei valoare juridică a crezut (creditul) că se poate face judecător, — s'a asociat la fraudă lăsând-o să se comită, și nu ar putea să se apere, pentru a se sustrage de la responsabilitatea ce 'i in-cumbă, invocând nici pretinsa sa bună credință, nici eroarea de drept comisă; că puțin importă, în ase-menea condițiuni, că contractul intervenit între semna-tarul și beneficiarul cekului, n'a fost prealabil anulat, ca făcut în fraudă legei; că, în adevăr e de ajuns, că caracterul fraudulos al acestui contract să fie declarat, că în speșă, constant, pentru că plata cekului făcută în cunoștință de cauză de Creditul Lyones să fie isbită de acelaș vițiu, și să aibă de consecință responsabilitatea acestui stabiliment financiar, cu drept cuvânt recunos-cută de primii judecători;

Pentru aceste motive, curtea confirmă.

Gazette des Tribunaux

INFORMAȚIUNI

In noaptea de 22 spre 23 Decembrie trecut, o parte din tavanul galeriei ce separă sălile de ședință ale Curții de casație, de cancelariile Curții, în palatul justiției, a căzut.

Cu această ocaziune s'a observat ceva ne mai văzut până acum: Tavanul nu are nici șipci, nici trestie; ce-va mai mult scândurile pe care este aruncată tencuiala ta-vanului sunt netede, fără asperități sau cioplituri de cari să se prinză puțin tencuiala; afară de această, mortierul conține prea mult nisip și prea puțin var, iar suprafața tencuiei este făcută, ce e drept, din ipsos, însă stratul de ipsos este subțire ca chârția de țigară.

Acest tavan amenință cădere căci în tot lungul galeriei este crăpat și mai ales în dreptul anticamerei de la ca-binetul d-lui prim-președinte.

Toți inginerii și arhitecții cu cari am vorbit de că-derea acestui tavan, se miră cum de a ținut și până acum, căci tavan fără șipci sau trestie nu se face.

Ar trebui neapărat să se numească o comisiune de experți cari, prin sondagii făcute tavanelor, să constate dacă nu cum-va toate tavanele sunt făcute fără șipci și fără trestie.

Grosimea tencuiei tavanurilor, nesuștinută de șipci sau trestie, pune în pericol viața magistraților, avocaților justițiabilor și a tuturilor celor ce funcțiunea saă afacerile îi aduce în palatul justiției.

O anchetă serioasă ar putea stabili cine este culpabil de acest lucru ne mai auzit și contrariu tuturilor regulilor construcțiunilor: tavane fără șipci și fără trestie.

D-l N. C. Schina, fiul d-lui C. E. Schina, Prim Președinte al Înaltei Curți de casație și justiție, trecând cu'n succes deosebit

tesa sa de licență în drept „Despre Complicitate“ a fost viu felicitat de juriul examinator.

D-sa în cursul acestei luni, aflăm că va fi numit membru su-pleant la una din secțiunile tribunalului Ilfov.

Felicitările noastre noului licențiat.

Primin la redacție o broșură intitulată „Contribuțiuni la in-telegerarea art. 7 § 5 din constituțiune“, precedată de un studiu asupra naționalității Române, de D-l N. Basilescu, avocat, cestiune care s'a rezolvit prin decisiunea Curții de Apel secția II București, cu No. 234/96, ce publicăm în acest număr.

Intr'un număr viitor promitem a ne ocupa cu această impor-tantă cestiune, făcând și o mică dare de seamă asupra operei D-lui Basilescu.

BIBLIOGRAFIA

Scriitori și artiști, studiu asupra dreptului lor, iată titlul unei scrieri ce d-nul Constantin Hamangiu, distinsul membru al parchetului tribunalului Ilfov, a dat la lumină zilele acestea.

În această scriere, d-nul Hamangiu tratează cu multă competență despre proprietatea literară și artistică atât în legislațiunea noastră, cât și legislațiunile streine, despre drepturile și obligațiunile autorilor, ale soțului supraviețuitor, ale moștenitorilor lor, despre drepturile și obligațiunile editorilor, despre proprietatea operelor postume, despre contrafacere în materia literară și ar-tistică, despre dreptul autorilor streini în România, despre starea legislațiunei și a jurisprudenței noastre în asemenea materie etc.

Proprietatea literară și artistică, acest produs al ge-niului și al talentului, care în foarte multe cazuri nu a îmbogățit pe producători, ar trebui susține cu drept cuvânt d-nu Hamangiu, să intre în dreptul comun, ca ori-ce drept mobilier. Acest drept de proprietate trebue să fie în mâna autorului sau a moștenitorilor săi, tot așa de întins și de complet cum se află ori-ce drept de proprietate.

Spațiul restrins ce ne este rezervat în coloanele zia-rului nostru ne împiedică de a face o dare de seamă mai amănunțită asupra acestei scrieri. Atragem însă serioasa atențiune a tuturilor acelorora ce 'i interesează cestiunile de drept, și mai cu seamă a magistraților, asupra acestei însemnate scrieri, în care autorul tra-tează cu mult talent o cestiune asupra căreia nici ju-risprudența la noi nu s'a fixat încă.

O asemenea scriere ar trebui citită cu atențiune și de aceia cari sunt chemați să discute și să voteze le-gile noastre, căci credem că este timpul să se legifereze dreptul de proprietate literară și artistică.

Scrierea d-lui Hamangiu este editată de librăria Carol Müller, și se găsește la toate librăriile pentru modicul preț de 4 lei.

A apărut volumul al II-lea din:

PROCEDURA CIVILA

TRATAT THEORETIC ȘI PRACTIC

ESECUȚIUNEA SILITĂ

DE

DIMITRIE CHEBAPCI

Doctor în drept, Avocat

Se află de vânzare la Tipografia «Nouă» Gr. Pașai-tescu, strada Câmpineanu No. 13, la administrația ziarului «Curierul Judiciar», și la Autor în str. Plan-telor No. 39.

Prețul unui volum 12 lei

Lito-Tipografia și Legătoria de cărți, IOAN S. CODREANU, Strada Carol I, 19, București. — c. 1095.